

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Fjordfiskerinemnda – Innspill til reguleringene for 2021; sak 8/2020 om regulering av fisket etter torsk nord for 62° N i 2021

Fiskeridirektoratet region Nord er sekretariat for Fjordfiskerinemnda (FFN).

Fjordfiskerinemnda behandlet fiskerireguleringer for 2021 på nemndas møter 10. juni, 2. september og 3. november 2020, og torskerreguleringene spesielt i møter 19. og 25. november 2020. Nemnda har følgende innspill til arbeidet med neste års regulering av fisket etter torsk nord for 62° N:

«Fjordfiskerinemnda (FFN) minner innledningsvis om at det i relevante reguleringssaker må fremkomme konkrete og reelle vurderinger av hvordan reguleringsforslag vil påvirke det materielle og økonomiske grunnlaget for samisk kultur og næring.

Fisket etter torsk nord for 62° N [sak 8/2020]:

Kvoter til åpen gruppe og kystfiskekvoten

Det er på bakgrunn av kvotemeldingen og bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet lagt opp til at «torskekvoten til åpen gruppe skal fra 2021 settes av før fordeling mellom konvensjonell og trål, med en fast andel på 6.12%». For 2021 vil dette utgjøre 24 335 tonn.

Videre er det lagt opp til at «Kystfiskekvoten skal utgjøre 0,9 pst. av nasjonal kvote for torsk», hvilket innebærer 3579 tonn i 2021.

FFN er opptatt av at levende kystsamfunn og lokale kystfiskerier opprettholdes, basert på lønnsom utnyttelse av de marine ressursene. I denne sammenheng er torskefisket i nord det viktigste fiskeriet. Både havressursloven og deltakerloven har formålsparagrafer om at fiskeriene skal trygge bosetting og sysselsetting i kystdistriktene, og at høstingen av de marine ressursene fortsatt skal komme kystbefolkningen til gode.

Fartøy i åpen gruppe bidrar til en variert flåtestruktur og god distriktspolitikk, med et fiske som er lite energikrevende og som også stimulerer til en god utnyttelse av andre fiskeslag enn torsk. FFN mener kvotegrunnlaget for de minste fartøyene må styrkes vesentlig for at lovfestet rett til fiske skal være reell, samt for å oppfylle havressurslovas formålsparagraf om å sikre sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene. Ved fastsettelse av en bestemt andel av norsk totalkvote i torskefisket til åpen gruppe, mener FFN at denne bør settes til 12 %.

FFN mener videre at kystfiskekvotens andel av norsk totalkvote i torskefisket må settes til 1,2 %.

*FFN mener det **ikke** skal gjelde kvotefleksibilitet (mellom år), verken for åpen gruppe eller for kystfiskekvoten.*

Når kvanta til åpen gruppe og kystfiskekvoten utgjør bestemte andeler av totalkvoten, vil det åpenbart være et behov for å fastsette minimumskvanta til disse to ordningene om den lovfestede retten til fiske skal være reell. Fjordfiskeremnda mener slikt minstekvantum må fastsettes til 25 000 tonn for åpen gruppe og 3500 tonn til kystfiskekvoten. For kystfiskekvoten vil det også være relevant å øke kvotestørrelsen ved ev. utvidelse av det geografiske virkeområdet for ordningen.

Fjordfiskeremnda mener også at kvantumet i åpen gruppe i størst mulig grad må fordeles som garanterte kvoter (inkl. overregulering). Dette for å unngå konkurransefiske, og for å gi mest mulig like konkurransevilkår langs kysten.

FFN mener det på fartøynivå er grunnlag for følgende kvoter til åpen gruppe i 2021:

<i>Fartøylengde:</i>	<i>Maksimalkvote:</i>	<i>Herav garantert:</i>
<i>Under 8 m</i>	<i>11,0 tonn</i>	<i>10,0 tonn</i>
<i>8 – 9,99 m</i>	<i>14,6 tonn</i>	<i>12,8 tonn</i>
<i>Over 10 m</i>	<i>16,4 tonn</i>	<i>14,2 tonn</i>

For kystfiskekvoten foreslås FFN et kvotetillegg på 10 tonn pr. fartøy fra årets start, med mulighet for senere økning om kvotesituasjonen tilsier det.

Vedrørende den foreslåtte ordningen med et kvotemessig alderstillegg for yngre fiskere i åpen gruppe, vil FFN påpeke at det ikke fremkommer hvor dette kvantumet ev. skal hentes fra? FFN legger til grunn at en slik ordning ikke kan belastes den ordinære gruppekvoten, uten at dette i så fall vil være negativt for de i denne gruppen som ikke kvalifiserer til slikt alderstillegg. FFN vil for ordens skyld henvide til utredningsinstruksens kap. 2-1 (minimumskrav til utredning) pkt. 4 med krav om utredning av også de negative virkningene av tiltaket. Det må også ses hen til utredningsinstruksens kap. 2-2 om «omfang og grundighet». FFN er i utgangspunktet positiv til ordninger som tilrettelegger for ungdom i næringen, men mener en innføring av slikt alderstillegg i åpen gruppe i 2021 helt klart ikke er tilstrekkelig utredet – om det ikke er slik å forstå at åpen gruppe får tilført ekstra kvantum som kompenserer for slike kvotetillegg.

FFN vil for øvrig avvise høringsnotatets/saksframleggets pkt. 5.7 om «kompenserende tiltak» til trålgruppen som følge av fastsettelse av en fast prosentandel av nasjonal kvote til åpen gruppe. De foreslåtte endringene virker ganske meningsløse, dersom disse skal måtte kompenseres.

FFN vil for øvrig minne om at åpen gruppe sin andel av totalkvoten i praksis har vært større enn det som har blitt tildelt fra årets start, grunnet langvarig praksis for ekstra tildelinger utover året. Den minste flåtens effektivitet kan være meget varierende ut fra værforhold og fiskens tilgjengelighet, og det har derfor vært praksis for at denne delen av flåten har blitt tilført ekstra kvantum (fra «buffer», eksempelvis fra ubenyttet tredjelandskvantum) ved behov – for å holde aktiviteten i gang lengst mulig. Det må selvsagt tas høyde for dette ved fastsettelse av prosentandel til åpen gruppe, og det er i realiteten ikke slik at trålgruppen har «mistet noe» ved ev. overgang til ny fordelingsmodell.

FFN foreslår videre at trålkvoter som ikke leveres i henhold til leveringsforpliktelsene, overføres til kystflåten under 21 meter.

Ferskfiskordningen

FFN viser til Fiskeridirektoratets drøftinger og forslag mht. ferskfiskordningen i 2021. FFN konstaterer at direktoratet ikke drøfter åpenbare svakheter og utfordringer med ferskfiskordninga i dag.

FFN vil vise til at målsettingen med ferskfiskordningen da den ble innført, var å stimulere kystfiskeflåten til ferske leveranser til landindustrien, etter at det tradisjonelle vinter- og vårfisket var avsluttet, og særlig i ellers rolige perioder i andre halvår. Ferskfiskordningen skulle også stimulere til økt uttak av de andre hvitfiskartene, blant annet hyse og sei. Torsk levert på ferskfiskordningen er en kvotebonus, som gis uavhengig av om fartøyet har torskekvote igjen. F.eks. gjennom rene torskefangster bokført delvis på egen kvote og delvis på ferskfiskordningen. Avsetningen har som vilkår og er forbeholdt fartøy som leverer all fangst fersk.

Ferskfiskordningen er for lukket gruppe og for åpen gruppe i kyst. Ordningen har egne kvoter som avsetninger, finansiert av henholdsvis gruppekvotene til lukket gruppe og åpen gruppe i fisket etter torsk.

Noen problemstillinger:

FFN viser til at som en konsekvens av en veldig effektivisering på fartøy – og redskapssida, samt at en del av de større fartøyene i lukket gruppe har foretatt en omlegging av fangstmønsteret, har bruken av ferskfiskordninga endret seg vesentlig. En del fartøyer har spesialisert fangstmønsteret, og bruker ut fra det store kvantum av avsetninga til ferskfiskordninga. Som en konsekvens av bl.a. dette, har presset på ferskfiskordninga i lukket gruppe økt betydelig. Når seinhøsten kommer og behovet for ferskfiskordninga er størst, er avsetningen til ordninga i stor grad oppbrukt.

Etter FFNs oppfatning er det – særlig med bakgrunn i fisket i 2020 – grunn til å ta opp spørsmålet om hvilken type fangst som skal kunne utløse ferskfiskbonus.

Ordningen må ikke praktiseres slik at den stimulerer til høyintensivt fiske av andre arter, gjerne på bekostning av kvalitet, for å oppnå ferskfiskbonus. Konkret vises til landinger av hyse med stort innslag av små fisk.

Det er ikke gunstig hverken for landindustrien eller for fiskeflåten når det pumpes store mengder råstoff av varierende kvalitet inn i sårbare marked. Kollapsen i hysemarkedet to år på rad er illustrerende.

Regelverket er innrettet slik at fisk som er nedklassifisert og registrert med kvalitet: skadd/vrak på landings - og sluttседdel, ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget for ferskfiskbonus. Det må sees på om handhevingen her må skjerpes, eventuelt om regelverket må tydeliggjøres.

FFN viser videre til at med den redskapsfleksibiliteten som gjelder for fisket etter sei med not, gir ferskfiskordningen i dag en utvidet adgang til ordningen for de såkalte kombinasjonsfartøyene. Dette gjelder en del av de mest effektive kystfartøyene. I kombinasjon med at ferskfiskordningen ikke er differensiert på flåtegrupper, blir dette oppfattet som en klar favorisering av en flåtegruppe.

FFNs konklusjoner:

FFN vil slå fast at ferskfiskordningen må tilrettelegges tydelig ut fra målsettingen om å styrke landindustriens muligheter for aktivitet i 2. halvår.

Ferskfiskordningen må utformes og disponeres for å kunne stimulere til økte landinger av ferskt råstoff fram mot jul.

Som et konkret tiltak for å unngå at avsetningen til ferskfiskordningen er oppfisket for tidlig, med påfølgende diskusjoner om nye overføringer, må ordningens hovedfokus være mot 2. halvår.

FFN vil være tydelig på at ferskfiskbonusen må differensieres på størrelsesgruppene i Finnmarkmodellen. Et slikt tiltak er helt nødvendig, vil bidra til mer ro, og til et fiske som i større grad svarer til de omforente fordelingsnøklerne.

FFN mener det ikke må være anledning til å fiske for ferskfiskbonus på to grunnkvoter av samme fiskeslag.

FFN støtter Fiskeridirektørens forslag om å øke avsetningen til ordningen for lukket gruppe med 20 %.

FFN viser til at det også foreslås å øke avsetningen tilsvarende for åpen gruppe. Det er ikke framført argumenter for det. FFN avviser forslaget – og foreslår at årets avsetning videreføres.

FFN går inn for at ferskfiskordningen starter opp med en tillatt torskeandel på 10 % på ukesbasis fra og med 17. mai 2021.

FFN støtter Fiskeridirektørens forslag om at torskeandelen økes til 30 % på ukesbasis fra og med 28. juni 2020.

Kysttorsk

A) FIDIR ber om høringsinstansenes syn på tiltak som kan redusere kystfiske etter torsk om høsten, om lengdegrensen og bruksmengden for fartøy som fisker torsk innenfor fjordlinjene bør reduseres, og om forslag om adgang til å stenge felt hvor kysttorsk dominerer.

FFN ser med bekymring på situasjonen for bestanden av kysttorsk. ICES har tilrådd at det lages en ny gjenoppbyggingsplan. Havforskningsinstituttet har i samråd med Fiskeridirektoratet foretatt en

vurdering av status for kysttorsk nord for 62°N og foreslått at det etableres en ny gjenoppbyggingsplan for kysttorsken nord for 62° N med nye mål og tiltak.

I FIDIRs høringsnotat fremstilles en del problemstillinger rundt vern av kysttorsk, hvor høringsinstansene utfordres på å ha meninger på til dels utfordrende og omfattende problemstillinger.

FFN vil ikke bestride at det er behov for å styrke kysttorskvernet, men vil advare sterkt mot å iverksette tiltak uten å ha grunnleggende utredninger og vurderinger som fundament.

FFN vil peke på at mye av det tallmaterialet som framstilles, og som nok er tenkt å være en del av faktagrunnlaget, er til dels svært usikkert. Det er åpenbare feilkilder mht. rapportering både fra fiskers og kjøpers side. Tallmaterialet er heller ikke finmasket nok til å kunne brukes som fundament for reguleringstiltak i lokale områder. Tiltak som kan ha ødeleggende virkning for de områdene som blir berørt.

FFN finner det svært vanskelig å ha bastante meninger om problemstillinger hvor bl.a. de samfunnsmessige konsekvensene ikke er utredet.

FIDIR ber om innspill på tiltak som kan redusere kystfisket om høsten. En slik reduksjon vil etter FFNs oppfatning, være helt i motstrid med det omfattende arbeidet som legges ned for å stimulere til landinger i 2. halvår for å styrke landindustrien, bl.a. gjennom ferskfiskordningen.

Når det gjelder stenging av områder/perioder hvor det fiskes mye kysttorsk, støtter FFN forslaget om å stenge felt for fiske etter torsk dersom prøver viser at det i det vesentlige er kysttorsk på feltet, såfremt metodikken og overvåkingen forbedres og ressursene økes.

FIDIR ber videre om innspill for å stenge områder/måneder der det vanligvis fanges mye kysttorsk. Etter FFNs oppfatning er dette utgangspunktet feil. Dersom kysttorsken hadde vært en homogen masse, som kunne plasseres inn i en slik ramme, kunne det gått. Kysttorsken er imidlertid sammensatt av en rekke stedegne, lokale bestander og vandrende elementer.

FIDIR ber også om innspill på vesentlig strammere reguleringer innafor fjordlinjene. Her er det i utgangspunktet kun fartøyer under 15 m som har rett til å fiske. Med visse unntak er det likevel forbudt å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene. En vesentlig del av den flåten som har lov å fiske der, vil i perioder av året ikke ha alternative fangstfelt, med de negative konsekvensene det vil få.

Den generelle lengdegrensen på 15 meter for å fiske torsk innenfor fjordlinjene har vært gjeldende siden 2004. Havforskningsinstituttet foreslår å senke lengdegrensen for båtstørrelse til 11 meter. FFN registrerer direktoratets forslag om å forby fiske med fartøy over 14 meter innenfor fjordlinjene i 2021. FFN mener dette bør vurderes i sammenheng med en gjennomgang av fjordlinjene.

Når det gjelder ytterligere redskapsbegrensninger innenfor fjordlinjene bør også dette sees i sammenheng med en gjennomgang av fjordlinjene.

Slik FFN ser det, eksisterer det i dag ikke ressurser til prøvetaking og overvåking, som kan rettferdiggjøre og gjøre det praktisk mulig med en detaljert regulering av fiskerier hvor kysttorsk kan være en del av fangsten.

B) FIDIR ber om innspill på hvorvidt man bør begrense fartøy på eller over 21 m største lengdes adgang til å fiske innenfor grunnlinjene hele eller deler av året.

Når det gjelder fartøy på eller over 21 meter, er FFN tilfreds med at utgangspunktet i reguleringsforskriften (for torsk, hyse og sei nord for 62° N) er vern av kysttorsken og at flåten over 21 meter skal fiske utenfor grunnlinja. Det er imidlertid ødeleggende når det i den årlige reguleringsforskriften er så omfattende unntak, at hovedbestemmelsen undergraves.

Her vil FFN framheve et omfattende fiske med snurrevad, helt inn mot fjordlinjene, på Breivikfjorden og i andre områder. Vårens mye omtalte brukskonflikter på bl.a. Breivikfjorden, er også et resultat av denne dobbeltheten i reguleringsforskriften. FFN mener dette må unngås for framtiden.

*På bakgrunn av den store effektiviseringen på fartøy- og redskapssida og av hensyn til kysttorskvernet, **tilrår FFN at unntaksbestemmelsene i reguleringsforskriften § 30 (Tiltak for vern av kysttorsk) annet ledd ikke videreføres** – dvs. at alt etter første punktum i annet ledd utgår.*

Etter FFNs oppfatning kan fiskerimyndighetene her bidra vesentlig til å beskytte kysttorsken med et enkelt grep. Tiltaket anbefales sterkt.

FFN viser for øvrig til protokoll fra FFNs møte 10.06.2020 (sak 3), hvor nemnda vedtok en uttalelse vedr. dette.

C) Det er iht. utøvelsesforskriftens § 33f, første ledd «forbudt for fartøy på eller over 15 meter største lengde å fiske innenfor fjordlinjer som er angitt i vedlegg 4 til denne forskriften».

Så er det gjort en rekke unntaksbestemmelser fra dette forbudet – her omtales kun det som gjelder fiske etter sild. Unntakene gjelder for områder, fartøystørrelser og tidsperioder – og er til dels helårige.

FFN viser videre til § 33f, sjuende ledd: «Fiskeridirektoratet kan gjennom forskrift gjøre unntak fra forbudet i første ledd i bestemte fiskerier for bestemte fartøygrupper i bestemte områder for et bestemt tidsrom, i særlige tilfeller når det vurderes å være nødvendig for praktisk gjennomføring av fisket og det er vurdert forsvarlig ut fra biologiske og økosystembaserte betraktninger. I denne sammenheng skal Havforskningsinstituttets vurderinger tillegges stor vekt».

Det er en grunnleggende forutsetning at alt fiske i fjordene hensyntar lokale fiskebestander, herunder kysttorsk, som man vet blir tatt som bifangst i kystnært sildefiske. Det skal også tas hensyn til den mindre flåtens fiske innenfor fjordlinjene.

FFN får mange reaksjoner på sildeflåtens aktivitet innenfor fjordlinjene. Når silda siger innafor fjordlinjene kommer presset umiddelbart for å åpne for fiske med fartøy over 15 m. Slik FFN

oppfatter det, er det i dag Fiskeridirektoratets sjøtjeneste som har ansvaret for prøvetaking, hvorefter det gis en vurdering til FIDIR sentralt. Det er FIDIR sentralt som tar beslutning om åpning eller ikke. Om Havforskningsinstituttet har en fortløpende rolle i dette er ikke kjent.

Det er grunn til å stille spørsmål ved hvorvidt sjøtjenesten har tilstrekkelige ressurser til en grundig og fortløpende overvåking.

Det må også stilles spørsmål ved om hjemmelen for unntak i utøvelsesforskriftens § 33f sjuende ledd praktiseres for liberalt. Etter FFNs oppfatning gjelder i praksis ikke hovedregelen i § 33f første ledd ved fiske etter sild. Slikt kystnært sildefiske medfører utvilsomt uheldig beskatning av kysttorsk.

På bakgrunn av ovennevnte vil FFN sterkt tilrå at dagens generelle unntaksbestemmelser for fiske etter sild med not innafor fjordlinjene oppheves i sin helhet. FFN tilrår videre at utøvelsesforskriftens § 33f, sjuende ledd, praktiseres slik at det kun åpnes der det er vurdert forsvarlig ut fra reelle biologiske og økosystembaserte betraktninger etter samråd med Havforskningsinstituttet.

FFN legger til grunn at Fiskeridirektoratets sjøtjeneste gis tilstrekkelige ressurser til å foreta grundig og fortløpende overvåking.

FFN legger også til grunn at det foretas grundig og fortløpende overvåking av innblanding av hvitfisk utenfor fjordlinjene.

FFN vil anbefale at resultatene av prøvetaking og beslutninger som tas, offentliggjøres fortløpende. Det er viktig at det praktiseres meroffentlighet i slike saker.

D) Kysttorsktiltak i 2021.

FFN forventer at de ovennevnte tiltakene under bokstav B) og C), gjøres gjeldene for reguleringene i 2021. For øvrig støtter FFN FIDIRs vurdering om at gjeldende kysttorskregulering videreføres inntil videre.

FFN vil advare mot at det iverksettes hastetiltak som kan være helt ødeleggende for de områdene som blir berørt.

FFN legger til grunn at det snarest settes i gang et arbeid med gjennomgang av fjordlinjene. FFN viser til at Havforskningsinstituttet i sin rapport har pekt på en gjennomgang av fjordlinjene som et aktuelt tiltak for kysttorskens. FFN viser også til nemndas mandat § 3 punkt c), og legger til grunn at det tilrettelegges for at nemnda involveres i et slikt arbeid.

FFN legger også til grunn at det som en del av dette arbeidet, foretas grunnleggende utredninger og vurderinger, hvor bl.a. de samfunnsmessige konsekvensene av forslag som kommer opp, blir utredet.

FFN vil avslutningsvis påpeke at det er store kunnskapshull vedrørende årsakene til svekket bestandssituasjon for kysttorskens, og at forskning rundt dette burde vært langt høyere prioritert. Kysttorskens er blitt tilnærmet helt borte i flere områder hvor det tidligere var faste gyte- og fiskefelt, samtidig med en fremvoksende havbruksnæring i samme områder. Det bør derfor

prioriteres å etablere forskningsprosjekt som kan dokumentere hvilke påvirkninger havbruksaktivitet har på økosystemet og ulike bestander av villfisk i fjorder med oppdrett, herunder kysttorsk.»

Med hilsen

Erling Johan Johansen
seksjonssjef

Bernt Bertelsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Fiskeridirektoratet

Postboks 185
Sentrum

5804 BERGEN

